

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.
Kiadó (hivatal):
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utca.

Felolós szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPÁD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.

Netpéntöknek: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 fr.
Mézjeleink minden vasárnap és csütörtökön.

Belügyi kormányzat.

Mióta Perczel Dezső ur az országház-utcai palotában, még az a csekély mértéke is kiveszett a jognak, igazságnak és méltányosságnak, amelyet a Tisza-korszak, valamint a rákövetkező újabb kormányok meg nem örültek.

Ez a közigazgatás került a vádlottak padjára a belügyi tárca költségvetési vitájában, a mely nem emelkedhetett elvi magaslatra, hanem incidenseivel leplezett le egy-egy fejezetet a rendszerből.

Ki indítana ma a közigazgatás nagy elvi kérdései felett vitát, ki beszélne ma az állami közigazgatásról, mikor egészen bizonyos, hogy a kormány, valamint annak a pártja egyszerűen kineveti a naiv lelket, a ki ezekben a magasabb dimenziókban tévedezik. Az esetről-esetre való elvtelen kormányzás szülte meg a parlamentben azt a sivár helyzetet, hogy nem egy nagy elv, egy nagy eszme, avagy törekvés ad keretet és tartalmat a vitának, hanem kisebb és nagyobb jelentőségű esetek kerülnek a Ház elé, a melyek tömegéből azután szépen meg lehet konstruálni azt a kegyetlen zavart és kapkodást, a melynek a költsége mint a belügyi tárca budgetje van elkönyvelve. A miniszter beszél a közigazgatási rendszerről, szól a már készen levő javaslatokról, felvonul a lex supremával bezikkelyezett állami közigazgatás, a szabadelvű párt zajos éljenekkel honorálja ezeket a nem létező sorsjegyekre kibocsátott ígérvényeket, de az ellenzék Perczel Dezső belügyminiszterrel szóba sem áll az elvi reformkérdéseket illetőleg. A mint hogy nem is állhat szóba, mert oly irtózatossá elfajulását látja minden ponton a közigazgatásnak, annyira degeneráltak kénytelen megítélni a közigazgatás ma államiilag kezelt minden organumát, hogy itt csak az a radikális eszköz segíthet, a mit több alkotmányos állam

epuráció ezimen jegyzett be történetébe. Ez a helyzet egészen természetes folyamánya a lefolyt két évtizednek. Az önkormányzathoz néha kilobbant erő kényelmetlen lón a kormányoknak, azt tehát el kellett nyomni, a tisztviselő függetlensége nem illett bele ebbe a rendszerbe, ezt észszerű volt megkorlátozni, kiirtani. A hol a megkönyörítés haszталannak bizonyult, a czimek és rendjelek nem hódítottak, ott a kormány az erőszakhoz fordult s egymásután hullaniok kellett a Szcitovszkyaknak, az Ugronoknak, hogy helyt adjanak a kedvelt hiveknek a kiknek a kódexük nem a szentesített törvényekkel van teleírva, hanem a miniszterek titkos rendeleteiből fűződik össze. A nép romlott vagyonában, pusztult erkölcsében ennek a közigazgatásnak a nyomása alatt, a tisztikar anyagilag és erkölcsileg dekomponálódni kezdett, s mint erős és hatalmas testület e mocsarak fölött megalakult az oszlopsorozat, melyen épül a választás és a viczinális s a főispáni kar.

Tisztelet a kiválóknak, de az a főispáni kar, a melynek nagy része állandó konfliktusban van a törvényvel, alkotmánnyal, a mely annyi jussot sem formál a kormány intézkedéseinek a végrehajtásánál a törvényen alapuló bírálathoz, mint a mennyit egy kiküldött végrehajtó magának megkövetel: az a főispán akkor nem közigazgatási funkciót végez, hanem politikai ügynökséget tölt be. Ezekbe a kezekbe összpontosul a törvényhatósági közigazgatás, a melynek vezetése a Perczelkorszak óta egészen politikai jelleget öltött, úgy hogy a legfelsőbb fórumban itélkező belügyminiszeriumnak a tisztviselői magok elejtették a törvény és igazság vezető fonalat s intézkednek esetről-esetre parancsra, utasításra. Valahány eset, annyiféle a hivatalos igazság, a jogkeresés meddő fáradsággá vált, ha csak a politikai érdek nem ad támasztékot.

Hogy mivé lón a közigazgatás, azt legigazabb színekkel maga a közigazgatási bíróság eddigi itélkezései mutatják be. Ez a kormánytól törvényenyl függetlenné tett testület egymásután mondja ki a főispáni kezdeményezésekre tett törvénysértések és jogfosztások felett a sujtó ítéleteket, olyan hatalmi tulkapások, jogsértések konstatáltatnak ezekben az ítéletekben, a melyeknek jogállamban súlyos következményeinek kellene lennie azok elkövetőire. A főispánoknak ez nem árt. A belügyminiszter megvédelmezi őket, a mint meg szokta védelmezni a budapesti magyar királyi államrendőrséget, az állami közigazgatás eme disznóvénjét a mely brutális támadásaival a személyes szabadság ellen, jog és törvény nélküli országba való eljárásával, torturáival igazi szégyene az állami közigazgatásnak.

H. H.

Városi dolgok

Nincs se polgármestere a városnak, se főkapitánya. Azt mondják, hogy ilyenkor nem való a városi dolgokat feszegetni.

A legutolsó városi közgyűlésén kifejezésre is jutott ez a nézet. Mi ugyan csak annyiban osztjuk ezt a nézetet, amennyiben a megvitatandó kérdések és cselekmények tisztán a polgármesteri és főkapitányi állásokhoz, illetve az azokat betöltő személyekhez fűződnek; más tekintetben minden időben szükségesnek és elengedhetetlennek tartjuk a közdolgok és közállapotok megírását és pertraktálását.

A január 31-iki közgyűlésnek különben csakis néhány fontosabb tárgya volt. Tekintsünk csak azokra.

Kulturális szempontokból nézve a dolgot, nagyon jelentős ténye volt a január 31-iki törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek az, hogy a városi színházat Deák színházgátonak adta. Jó magyar színházgátonak, tudjuk, hogy milyen fontos feladatai vannak mindenütt, hát még az ilyen vegyes ajku városban, mint Zombor. Eddig mindig elsörendű kérdéseink közé tartozott a színházkérdésnek megfelelő megoldása. Azt gondoltuk, hogy szük a színház. Új színházról, vagy

legalább is színház-megnagyobbításról ábrándoztunk. Az idén kistűlt, hogy bizony a meglévő kis színházba se jár senki, nem hogy nagy színházra lenne szükségünk; a közönség távolmaradása ugyan a legdrágább megoldása a színházkérdésnek és aggodalommal is gondotnánk az ideai tapasztalatokra, ha csakis Zombort érték volna az idén ezek a szomorú tapasztalatok. Dehogy. Néhány nagyobb színházat kivéve, az országnak majdnem valamennyi színházát az üres házak átká nyomta az idén. Általános baj ez, amelynek csakis legfőbb okára akarunk reámutatni.

Országos bajon csakis az országos kormány segíthet. Neki van a legnagyobb hatalma.

A belügyminiszternek lenne kötelessége a színészeti nyomorúságokon segíteni. Minálunk azonban ebben az irányban semmisen történik. A magyar belügyminiszter előtt a színészet nem is létezik. Alig foglalkozik vele. Legfeljebb annyiban, hogy mikor esztendőnként egyszer az állami költségvetés tárgyalásánál szóvá teszik, hát zavarba ne jöjjön, és azt ne kelljen kérdeznie: hogyan, hát van még Magyarországon vidéki színészet is?

Természetesen, nem így szólott Perczel Dezső, amikor Major Ferenc, a vidéki színészet súlyedésének okait fejtegette és ajánlotta, hogy a vidéken tarthassanak opera-előadásokat s kultiválják a hazafias történelmi darabokat. Egyenesen megbotránkozott a belügyminiszter, hogy tőle olyasmit kérnek számon, amit ő már elvégzett — elméletben.

Nagyon érdekes, amit e részben bejelent a belügyminiszter. Hogy az a tervezet, mely a vidéki magyar színészet rendezéséről szól, elkészült. Még a fejezetcímeiket sem sajnálta elsorolni Perczel ur. Az első szám a belügyminiszter által a vidéki magyar színészet fő-

lőtt gyakorlandó közvetlen ellenőrzés módzatának megállapításáról. A második a színházgázatói engedélyek és a színházterületek szervezésének kérdéséről. A harmadik a színházi bizottságok alakításáról és az államsegélyezésről.

És ez még semmi. Többet is tett a belügyminiszter. A közvetlen felügyeletnek éber gyakorlása szempontjából Gyarmathy Miklóst, a kolozsvári nemzeti színház volt igazgatóját kinevezte a vidéki színházak főfelügyelőjévé. A belügyminiszter ur maga az, aki azt az urat kinevezte; erősítette meg a parlament előtt, hogy a felügyelő létezik és hogy kötelessége minden színházterületben minden színházat meglátogatni. E szerint folytatódik a mese, mint Rip álma, mikor 20 esztendő múlva visszatér a két hegyek közül.

De, hát Erdély bércsei közül miért nem mozdul ki a felügyelő úr. Nem volt hozzája szerencséje egyetlen egy színháznak sem. Seholsen lépett érintkezésbe a színházgázatókkal, vagy a színházi bizottságokkal.

Pedig sok színházterület van és sok színház, ha azokat, kötelessége szerint, mind végig akarja látogatni a felügyelő ur, most már nem futja ki az időből virágvasárnapig, és így az is lehetetlen, hogy Perczel Dezső beválthassa a szavát az 1899 évi büdében, mert azt már a nyáron szokták összeállítani.

Föl kell hát vetni a kérdést: hol van Gyarmathy Miklós felügyelő ur? Amerikában-e vagy Magyarországon? Interpellálja valaki ebben a belügyminisztert. Neki tudnia kell. Vagy interpelláljuk az illetékes királyi adóhivaalt, mely bizonyára hiány nélkül kiszolgáltatja stemplis nyugdíjakra a felügyelői fizetést.

A zombori színházi viszonyok a legjobban reá volnának szorulva Gyarmathy uram segítő kezére.

Másik fontos tárgya volt hétfői köz-

gyűlésünknek Zólyom vármegye közönségének átirata az 1848. évi vívmányok megünneplése érdekében. Örömmel konstatáljuk, hogy városatyánk egyhangú határozata szerint Zombor is hasonló szellemű feliratot intéz a képviselőházhoz.

A polgármesteri jelentés kapcsán dr. Donoszlovics Vilmos bizottsági tag szóval tette a közgyűlésen, hogy mi az oka a zombori soha meg nem szűnő sertésvesznek? Az utakon ki van ugyan írva, hogy sertésvesz dühöngvén, filos a sertésbehozatal, mindamellett benn a városban úgy cserélik-berélik az idegen disznókat, mintha nem is a legértékesebb nemzeti közvagyon veszélyeztetéséről lenne szó. Pedig ugyancsak szigorú törvények, rendeletek, meg lsten tudja hányféle utasítások szólnának az ilyen állapotok ellen.

Dr. Donoszlovics Vilmos azt a válszt nyerte, hogy majd ezentúl szigorúan fognak örködni a törvények és rendeletek végrehajtására Adja lsten, hogy így legyen.

Csak ne lenne az a kor, amelyben mi élünk olyan természetű, hogy kijózanítja a reménykedőket, az álmok álmodóit, azokat a mámorosokat, akik mindenféle fellengős eszményekkel járkálnak a világban is hisznek a jogrendben, a polgári szabadságban és a haladás és egyenlőség természetes törvényeiben. A mi körülményeink megfontalanak bennünket számolni olyan tényezőkkel, amelyekről, rendes viszonyok között élő polgároknak, fogalmuk sem lehet. Olyan tapasztalatok sálya alatt mondjuk mindezeket, amelyek nagyon gyakran zúdulnak a nyakunkba terhesen, lesújtóan, megalázóan.

M. M.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án, délután 3 órakor rendes ülést tartott a városháza kis tanács-

T A R C Z A.

Tavaszig . . .

— Elbeszélés. —

Írta: B. J.

(Folyt. vége.)

Nem tudta, mitévő legyen? . . . Lefeküdt, de nem bírt pihenni. Fölkelt, fölöltözött s kiment a folyósóra. Hallgatózott. Várt valamit. Liza szobájának kuleslyukán egy kis vörös fény ferdődött ki a sötétségbe.

— Nem alszik . . . Találkozni fognak — gondolta, valami lökést adott ösztönének s a nélkül, hogy tudta volna, odament Liza ajtajához s megkopogtatta azt.

— Ki az? — kérde Liza főtött hangon.

— Én vagyok, Liza. Boesáss be.

— Parancsol? — kérde a fiatal asszony, a meglepetés hangján, a mikor az ajtót kinyitotta. Igyekezett úgy megállani, hogy anyósa az ágyat ne lássa. A fölvetett fehér vászonokon bundája, sapkája és plaidje volt kikészítve.

— Nem alszol még? — kérde az öreg asszony s mintha nem bírt volna állni, a pamlagra roskadt.

— Még nem vagyok álmos. Csak nincs Imre rosszabbul, hogy . . .

— Nincs, s mégis . . . Liza, édes az ő érdekében jöttem hozzád.

— Kérlek, mondá a szép asszony s zavartan a pamlag mellé leült egy székre.

— Liza, leányom, tudom, hogy fiamat nem szereted. Igazad van abban, hogy meg kellett volna kérdeznünk, van-e szivedben Imre iránt vonzalom? Am Imre nagyon szeretett, mint a hogy most is imád. Azt hittük, hisz olyan fiatal voltál, hogy az ő nagy szerelme megszűli a tiedet is. De csalódottunk s te műveltségednél s szívóságodnál fogva mégis mindig úgy viselkedtél, hogy szegény fiam még ott a kórágyon sem tudta, hogy szíved soha sem volt az övé. Most azonban, mióta Tátraházáról haza jöttetek, nem az vagy, a ki voltál — megszeretted valakit.

Liza olyan lett, mint a fal, majd a vér futott arcába. Az öreg asszony folytatta:

— Megszeretted valakit. Eddig nem tudtam, hogy szivedben a lángoló, egy emésztő érzellemmel mit akartál cselekedni — ma már tudom, eltaláltam . . . Annak az embernek nem lett volna szabad ide jönnie.

Nem tudtam, hogy előjön . . . meglítottam — sutlogta a fiatal asszony lesütött szemekkel. Majd fölemelte tekintetét, fejét egy kissé hátravetette, mindha elhatározta volna, hogy beszélni fog.

— Vele akarsz menni? — kérde Mocsáryné s ránézett az ágyra.

— Vele. Ugy mondtam, ugy határoztam hogy Imrétől vissza kérem szabadságomat s majd csak akkor írok néki, de . . . De Imre beteg, sajnáltam, egyik napról a másikra halogattam azt, a mi őt boldogtalanná — hiszen tudom, hogy szeret — s a mi engem boldoggá tett volna. Bozóky elvesztette türelmét — értem jött — beszélt a fiatal asszony gyorsan, lángoló arccal.

— Köszönöm öszinteségedet. Ennyire őszinte csak egy még becsületes asszony tud lenni — mondá Mocsáryné s menyé kezét, mely olyan hideg volt, mint a jég, megfogta. —

— Liza, leányom, mikor Tátraházáról visszafelé jöttetek, azért mentem Budapestig elibétek, hogy fiamat magam vigyem az orvosokhoz. S az orvosok egyike, a ki azt hitte, hogy Imrének nem anyja, csak nagy-

termében. Az ülésen dr. Vojnics István, főispán elnökölt. A bizottsági tagok közül a következők voltak jelen: Gräff Nikáz, tanfelügyelő, Győrffy Géza, pénzügyigazgató, kir. tanácsos, Széchényi József, országyűlési képviselő, Sztankovics György, Vukicsévics György, helyettes polgármester, Vukicsévics A. Miklós, Gyurics György, városi főjegyző, Poesky Sándor, főjegyző, Falcione Nándor, gazdasági előadó, dr. Zákó István, Poppovits István, főorvos, Kardos Kálmán, kir. ügyész, dr. Alföldy Árpád.

A polgármesteri jelentést Vukicsévics György, helyettespolgármester olvasta fel. Tudomásul vétetett.

A pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóban: 18657 forint 10 krajcár, bányeg és jogilletékben: 3988 frint 85 krajcár, fogyasztási és italdobban: 8862 forint, tanítói nyugdíjban: 52 forint 80 krajcár folyt be a múlt hóban.

A főorvos jelentése szerint a közegészség állapota január hóban kedvezőtlenebb volt, mint decemberben. A tüdő heveny és idült bántalmi gyakran fordultak elő, és gyakran halált idéztek elő. A tüdőbajos elhaltak száma 25%-át képezi az összes elhaltaknak. Szörványosan a roncsoló toroklob, a vörheny és kanyaró is fellépett. Roncsoló toroklob 8, vörheny 4, kanyaró 2, trachoma 4 esetben konstatálható. 72 halálesettel szemben 69 születés áll. A főorvos megvizsgálta a piacot, a pékműhelyeket. Egy helyen penészes lisztből készítették a fehér kalácsot. A rossz anyagi készlet elköszolatott.

Széchényi József országyűlési képviselő kérdést intézett a főorvoshoz, hogy mi az oka a közegészség rosszabbodásának.

Poppovics István főorvos szerint a közegészség megromlásának az oka a rossz idő még a rossz lakásvizonyok.

A közigazgatási bizottság 39 adókötelehnek törölte 100 forinton felüli adóját behajthatatlanság címén. Az ekként töröltre kerülő összeg 8345 forint 16 kr. A törlések a pénzügyminiszterhez terjesztetnek fel jóváhagyás végett.

Az ülés végén a főispán még szavakban búcsúzott el Kardos Kálmán kir. ügyésztől, aki ezen alkalommal utójára vett részt a zombori közigazgatási bizottság ülésén. Megírtuk, hogy Kardos Szegegre lett áthelyezve. A főispán szavai szerint Kardos az őszinte szeretet, rokonszenvet és becsület érdemeit ki Zom-

borban. Úgy hivatalnok, mint társadalmi férfi minőségében teljesen megfelelt kötelemének. Összintén sajnálja eltávozását. Jegyzőkönyvi elismerést indítványoz, ami egyhangúlag elfogadott.

Kardos meghatározottan mondott köszönetet és a közigazgatási bizottság állandó jóindulatába ajánlta magát.

Az ülés 4 órakor ért véget.

Hirek.

*** Seefried Ottó báró Bácsme gyében.** Seefried-Buttenheim Ottó báró, Erzsébet főhercegnének, Ő Felsége unokájának a férje, a hét elején meggyékben időzött. A loki szüeteiken volt sasokra vadászni. Lepelőszer is Ujvidéket látogatta meg, ahol Mihajlovics Kornél főszolgabírot kérte fel a kalauzolásra és a vadászatok rendezésére. Leereszkedő, kedves n.ódorával mindenkit elbajolt. A vadászati két napig tartott. Az eredményt közölni szokik. Érdekesnek tartjuk még megemlíteni, hogy Seefried baronak Bácsme gyében kiterjedt rokonsága van. Ez a rokonság pedig úgy derült ki, hogy amikor a magyar vendég Mihajlovics Kornél főszolgabírot meglátgatta, megpillantott az egyik terem falán egy mellvertet. Ennek a mellvertnek a címere olyan ismerősnek tűnt fel előtte, hogy azonnal kérdést intézett Mihajlovics-hoz, hogy az kinek a tulajdona. Mihajlovics azt felelte, hogy Bibra Frigyes báró, zombori nyugalmazott honvédeztredese, az ő mostoha atyja. Seefried báró erre a legnagyobb örömenek adott kifejezést: afelett, hogy Bácsme gyében rokonokra akadt, mert, amit elbeszélte, a Bibra is bajor-szágiak, akikkel a Seefriedek házasságok által többszörös rokonsági viszonyba jutottak.

*** Hymen.** Ifj. dr. H a v e l József zen-tai járas orvos, dr. H a v e l József zombori törvényszéki orvos fi, e napokban vezeti oltárhoz Matkovich Nécuskat, néhai Matkovich Lajos volt zen-tai főszolgabíro kedves leányát. Az egyházi áldást az ifjú parra Köhl Medard hercegeprímási titkár adja a budavári Matyas templomban.

*** Vukicsévics György banquet.** Zombor szab. kir. város tisztikara szerdan, februar ho 9 én este 8 órakor, a nyugalomba vonuló Vukicsévics György városi tanácsnok tiszteletére búcsúbanquettet rendez.

*** A zombori iparos dalárda mulatsága.** A zombori iparos dalárda tegnap este a Vadaszkürt összes első emeleti termeiben, nemzetközi világpostával egybekötött farsangi dal és táncestélyt rendezett, amely minden tekintetben kitűnően sikerült. Jövő számunkban részletesebb referenciával szolgálunk.

*** Revicky Etel Kecskeméten.** Revicky Etel, szüretársulatunk primadonnája, hétfőn Kecskeméten vendégszerepelt a Cigánybaróban. A szüfolt haz ék oriai tapsviharral adózott pompás énekének. Amint halljuk, Revicky a jövő évben a kecskeméti színház primadonnája lesz.

*** A dalárda közgyűlése.** A zombori kaszinó egyleti dalárda szerdan délelőtt tartotta meg ez idei rendez közgyűlését. A közgyűlésen Pribil Ernő elnök bevezekedése folytán Popovits Sebő alelnök elnökölt. A megjelített tisztulatsnak eredménye a következő: elnök: Pribil Ernő, alelnök: Popovits Sebő titkár: dr. Ferencsik Lajos, penztáros: Husvéth Karoly, zeneműtáros: Mayer József, szertáros: Szigeti Istvan, karnagy: Milsinsky Alajos. Választmány: Barczy Ivan, Baumann Nandor, dr. Bnjak József, Essigmann Karoly, Kelő Mór, Plaltz Jakab, Rác Soma, Fodor Mihály Travnyik Béla, Trischler Karoly, Walter Nandor, Schtaudacher József. Szamvizsgáló bizottság: Pfeiffer József, Feuermaen Mano, Készmáry Endre. — A közgyűlés a többek között egy igen fontos határozatot is hozott. Egyhangúlag elhatározta ugyanis, hogy felkéri a kaszinót a nagyterem kikaparturozására. A szükséges, mintegy 1000 frinty pénzösszeget a dalárda adja kölcsön kamat nélkül 10 évre a kaszinónak. Így aztán a dalárda zentul a saját otthonában rendezheti estélyeit. D. u. a dalárda testületleg tisztelgett Pribil Ernő elnöknel s őrommel adta tudomására nagy lelkesedéssel, egyhangúlag történt megválasztatását. A dalárda kiönben a népszerű elnököt emlékül egy serleggel lepte meg.

*** Nogradyné jutalomjátéka.** Ma van N o g r a d y n é jutalomjátéka. A 347. cikk: Corajat jatsza. Tudjuk hogy N o g r a d y n é maga a kedvesebb, a bai, a természetesség. Mindig tökéletest nyujt. Finom szemalításával szerepeknek legesekeylemb részit is bámulatos vilagtasba tudja helyezni. A valódi művészet barátjaira néve izai gyönyörűség az ő játéka. A 347. cikk: Corája az ő legjobb szerepe. Budapestten csak Prielle Kornélia képes ezt az alakot méltóan abrazolni. N o g r a d y n é különösen az utolsó felvonás örüllési jeleneteiben felülmuhatban. Reméljük, hogy nagy közönség fog ma este tapsaival tudasanak adózni.

*** Szelényi Emilia jutalomjátéka.** Szerdan lesz Szelényi Emilianak a tarsulat komikájának a jutalomjátéka. Dr. Pataj Sandorné, Vida Erelkanak, a kitűnő művésznének a főzerműködésével, aki Mollt énekeli, Szegény Jonathan kerül színtre. Szelényi Emilia a legidősebb am rikái egyetemi hallgató-kisasszony szerepét jatsza. Ha azokra a megszemalhatlan derült perckere gondolunk, amelyeket a jelen színi évadban Szelényi szerzett a közönségnek pompás alakításaiával, csapongó humorával, akkor lehetetlen, hogy az ő jutalomjátékára nagyszámú bámulónak a figyelmét külön is fel ne hívjuk.

*** Gondatlanság által halál.** Végtetes szerencsétlenség történt szerdan, u. Reimann puskaműves üzletében. Sztokov Péter, Zombori korcsmáros pár nap előtt a revolverét átadta kijavíttatni; nevezett délután elment újra, hogy a revolvert — melyet időközben tényleg kijavítottak — elvigye, Reimann nem volt az üzletben; a két inas előadta a kijavított revolvert, a melyet Sztokov át is vett. Megnézve azt azonban oda nyilatkozott, hogy ő töltve hozta el a revolvert, most pedig nincs benne egy töltés sem; adják hát oda a hattól,

nénje vagyok, megmondta nékem, hogy csak tavaszig élhet . . . Az öreg asszony hangja megsuklott s színtelen arczán két könyesepp gördült végig . . .

— Liza, ha van még szívedben jószág, könyörület, irgalom, ne hagyd el most Imrét — hiszen ugys tavaszig él csak. Ne hagyd el leányom, a tavasz nincs már messze — mondá Mocsáryné esdő meglört hangon s Liza kezét, a ki mereven állt helyén s belebámult a szoba üres homályos levegőjébe — jsmét megfogta és színtelen görcösen megszorította.

A fiatal asszony megremegett s ideges mozdulattal fölkel s az ablakhoz ment, aztán kinézelt a sötét novemberi éjszakába. Az öreg asszony a pamlagon görcösen zokogott, Liza szívét ennek a zokogásnak minden megrázó akkordja átjárta. De azért nem volt ereje megfordulni s azt mondani:

— Ne sirj, szegény asszony.

Olyan megvesztegető, olyan részegítő volt az tudat, hogy az az ember, a kit szívének eddig nem ismert szenvedélyével megszerezett, érte jött, hogy lekében a sajnálat nemes érzete s a szigorú kötelességérzet, egyszerre megsemmisült: — vele akart menni.

Az öreg asszony könyázott arczal hoz-

záment, derekon ölelte s aztán zokogva esdekelt:

— Hát nem, Liza? . . . Nem bírod egy embernek a ki térded, a ki szerel, a kit a halál már homlokon eskölt, azt az áldozatot meghozni, hogy életének utolsó pár helet boldogja tedd? Liza, édes gyermekeim esdve kérlek . . .

A fiatal asszony szívében megrendült a fájdalmas lemondás érzetének hujja.

— Megteszem, anyám — mondá, nem: sirva fuldokolta s aztán odarogyott annak az öreg nőnek, annak a jó édes anyának keblére.

— Oh, Liza! — Kiáltott föl az öreg Mocsáryné s többet nem tudott mondani, csak sirt hosszon, keservesen s menyét szenvedélyesen megölelte. Néhány pillanat igit tejt el. A nagylelkűség s a hála érzete a két nő szívében egybefolyt s a lélek erkölcsi világának ragyogó, tisztá magasságába ragadta őket.

— Mama menjen — sultotta Liza szemlesülve, mondja meg neki, Bozóknak . . . de hangja elakadt. Az öreg asszony ránézett s megértelte:

— Megyek s beszéllek vele. Ugy-e azt akarod?

— Azt! . . .

tést is. Az egyik inas talált 2—3 toltést, azokat oda adta; S z o t j k o v a toltéseket rögtön betette a revolverbe s nógatta az inasokat, hogy keressék a többi toltényeket is. Ő maga is segített keresni. Egyszerre csak a bal kezében tartott revolver — hogyan, hogyan nem — elcsúszt az egyik inas. Bogisits Antal szíven találva összeesett; pár perc múlva megis halt. S z o t j k o v rögtön jelentkezett; nem tud felvilágosítást adni, hogy a revolver miként sült el. Kihallgatása után szabad labra helyezték. A boncolás a következőket derítette ki: A 9 mm. nagyságú golyó előlről a mell közepén a 3. és 5. borda között felülről rézutasan hatolt a mint a gyerek előre hajolva nézte a revolvért. A tüdő bal szárnyát átturva, megszakgatta a szívet s a gerinc 5-ik bordacsonthján megakadt. A golyó által ütött sebben vér nem folyt, mert a betépett ing foszlányai a vérzést megakadályozták. A tüdő átturatrán nagyfokú véromlás állt be, mely nemcsak belső jellegű volt, de a torkon illetve a szájon át ki is ömlött. A teljes agónia rögtön, a halál alig 30 másodperc alatt állott be.

* **Lopás a pályaudvarban.** Hétfőn éjjel 11 óra után megrabolták a zombori pályaudvart. Egy teherkocsinak az ajtaját felszítették tol és ellopokt egy lada rőfös árut, egy zsák gyapjút és egy zsák kötelet. A rendőrség csakhamar rá jött a tettesek nyomára. S i p o s Péter, S z o t j k o v Koszta, O b u s k o v i t s Szevén foglalkozás nélküli zombori legények követték el a tolvajlást. O b u s k o v i t s o t és S z t a n k o v o t elfogták; az ügyesség börtönében vannak már. S i p o s, aki a főcinkos volt megszökött. Eddig még nem sikerült kézre keríteni.

* **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A helygymnázis az újfuttaki anyaaónyi kerületbe S z a l a y Dezső helyettes segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

* **Bankett.** A város tisztikara V u k i c s e v i c s Péter első tanácsnok, polgármester-helyettes tiszteletére a jövő hét folyamán — nyugdíjzatása alkalmából — bankettet rendez.

* **Pályázat az ügyészi állásra.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a zombori kir. ügyészi állásra vonatkozó pályázati hirdetést. Pályázati határidő 2 het.

* **Sorozás vármegyénkben.** Az 1898. évi sorozások vármegyénkben az egyes járásokban a következő sorrendben fognak megtartatni: B. Almason március hó 7-től 12-éig, Zomborban március hó 13-tól 19-ig, Apátinban március hó 21-től 26-ig, Baján március hó 29-től aprilis hó 1-éig, Újvidéken március hó 7-től 12-éig, Palánka március hó 25-től 19-éig, Hódsághon március hó 21-től 28-ig, Kulan március hó 30-tól aprilis hó 5-éig, Zsabyán aprilis hó 23-tól 26-ig, Títele aprilis hó 28-tól 30-ig, Topolyán március hó 7-től 11-éig, Zentán a jársznál március hó 31-től aprilis hó 5-éig, Ó-Becsén aprilis hó 20-tól 25-éig, Zentán a városnál március hó 26-tól 30-ig.

* **Szereb színészet Zomborban.** Amint halljuk a szerb nemzeti színtársulat február végén, a magyar színtársulat eltavozása után azonnal megkezdí előadásait Zomborban.

* **Ügyvéd-egyleti közgyűlés.** A zombori ügyvéd-egylet rendes közgyűlése február második felében lesz. Ismét banquettel lesz összejövetel, mint tavál.

* **Színházi műsor.** A zombori színiugyi bizottság, folyó hó 3-án, csütörtökön délelőtt ülést tartott, amely alkalmával a jövő hét műsorát a következőképpen állította össze: hétfőn, február 7-én: Sárge csirkő, Kedden, február 8-án: Szadavégi leányok szerdán, február 9-én: S z e l é n y i Emilia jutalomjátékául és dr. P a t a j Sándorné V i d a Etelek fellépésével; Szegény Jonathán, csütör-

tökön, febr. 10-én: A dolovai nábob leánya, szombaton, február 12-én: Orpheus, vasárnap, február 13-án: Trilby kerül színré.

* **Kézfogó.** Czvetkovics Vincze tanító eljegyezte Mak Andrást földbírtokos bájos leányát Emma kisasszonyt; Szantován.

* **Eljegyzés.** Likar Ferencz bálmonostori aljegyző eljegyezte dr. Z á t o n y i József koluthi orvos leányát, Lujza kisasszonyt.

* **Megint trachoma rendelet.** Már megint rendelettel gyogyítja a trachomat a helygymnázis. Ez a legalkalmasabb ugyanis arra, a trachomas szemet be kell kenni a renndelettel s meggyógyul. Huszonégyezer forintot adnak az egész esztendőre ennek az országos bajnak a gyógyítására s ami belőle hiányzik, azt pótolják a rendeleték. E tekintetben nincs hiány, mert biz nyilvánvaló, hogy sokkal többen vannak az országban, akik parancsolni szeretnek, mint akik engedelmeskedni óhajtanának. E szerint megint jött egy rendelet, amelynek komolyságához, tiszta intenczióihoz kétség sem férhet, hogy azonban ezt a munkát kik és miként fogják végezni, az legalább is kérdéses. Azt mondja ez a rendelet, hogy a szemvizsgálatokat szigorubbá kell tenni, mert a trachoma az eddig tett intézkedések daczára is terjed s olyan helyeken is fölúti a fejét, ahol eddig nem is gondoltak volna. Ennélfogva megvizsgálandók a rendeleiben előírt mód szerint: Az iskolás fiúk a beiratkozás idején s azután is negyedévenként, vagy a szükséghez mérten. Vizsgálandók az összes gyárak és telepek munkásai. Vizsgálandó a szolgálatból hazatérő katoná jelentkezése alkalmával. Vizsgálandók az iparos tanoncok amidőn felfogadtatnak. Vizsgálandók az összes iparos-segédék, amidőn felfogadtatnak. Vizsgálandó minden hazatérő munkás, aki legalább két hétig volt távol. Vizsgálandó minden szolgálatba álló cseléd. Ezentúl, a rendelet szerint, minden helyváltozás alkalmával vizsgálat alá esik a cseléd, valamint a fontosabb emlitettek is. Ezen vizsgálatokért felelősek: a katonasági osztály vezetője, a rendőrség, ipartestület, a vizsgálo orvos.

* **Gyógytár-átruházás.** A helygymnázis Mayer Mihály és Widrich Soma okleveles gyógyszerészeknek közös kérelme folytán megengedte, hogy a temerini Szt. Haromsághoz címzett gyógytár személyes üzleti joga M a y e r Mihályról W i d r i c h Somára átruházassék.

* **Előléptetés.** A szegedi kir. főügyész Hankovszky János pánsovai kir. ügyészségi II. oszt., hivatalszolgat az I és O r o s z Károly szegedi kir. ügyészi ségi III. oszt. hivatalszolgat a II. fizetési fokozatba léptette elő.

* **Névmagyarosítás.** A helygymnázis H e r c z E d e ökanizái illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskorú gyermekei Imre, Margit és Erzsébet vezetéknévén H e r c z e g r e e kért átváltoztatását megengedte.

* **Névmagyarosítás.** A helygymnázis id. P u t z Adalbert bácsföldvári illetőségű ugyanottani lakosnak műmalomtulajdonosnak, valamint Adalbert fia, úgyszintén kiskorú János és Karolin vezetéknévén P e t ö r e e kért átváltoztatását megengedte.

* **Jóváhagyás.** A helygymnázis a békityi polgári olvasókör alapszabályait jóváhagyta.

† **Gyászhir.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a hitvesi hűség, az anyai szeretet példányképe: H a r s á n y i Jánosné szül. U b r a n k o v i c s Karolina elhunyt 50. évében, rövid de kinos szenvedés után t. é. február hó 2-án reggeli 4 órakor történt gyászos elhunyt. A drága halott földi maradványai február hó 3-án d. u. 4 órakor fognak a róm. hath. egyház szeretvéssai szerint beszenteltetni és a halottas házból (Kigyó-utca 261. sz.) az örök nyugalom

helyére kísértetni. Az engesztelő szentmiséldozat ugyanazon nap d. e. 9 órakor fog a belvárosi plébániái templomban az Urnak bemutatatni. Zennaa, 1898. évi február 2-án. Harsányi János, férje. Harsányi Jolánka, leánya. Kasztli Sándor, veje. Kasztli László, nagzsa és neje; Kasztli né. Kunce Maria. Özv. Ubrankovits Zsigmondné, sógorinője. Nagy-szamu rokonság. Aldas legyen a felejtethetelen halott porain.

† **Vujevics Péter halála.** V u j e v i c s Péter, nemes-militári földbírtokos, dr. V u j e v i c s Zoltán, zombori ügyvéd nagybátyja, csutörtökön délután hosszas szenvedés után elhalálozott.

* **Mulatság Bogojéván.** A magyar polgári olvasókör Bogojeván é hó 1-én tartotta meg halpapríkassal egybekötött táncvigalmat. Igen szép és díszes közönség volt jelen. A jelenvöltek száma 80-at meghaladta. A tarsaság kiválólag kirivarrdij; a legjobb kedvben mulatott együtt és jarta a csardást. — A felüljitéseket — a könyvtár — javára ezennel köszönettel nyugtazzuk: F e l u l j i t e t t e k : Berecz Károly 2 frt 20 krt, Nemes János 80 krt, Molnar Gabor 50, Weisz Lazar 10, Vetsz Adolf 10, Herczeg Gyula 30, Homig Mór Priel. Szt-Ivan 20, Stein Jakob Katymar 40, Gyogy Pal 20, Lumpert I. 20, Haasz Dáni 20, Dobler Ignatz 20, Kaufman Manó 30, Kohn Ignatz 40, Valentin Mór 30, Krausz Károly 40, Baumgarten József 1 frt 20, Handler Gyula Parabuty 30, Hauser Adolf 10, Rohacsak Marton 50, Vincze Fabian 20, Linder Gyogy 80, Lakatos József 50, Löbl Bernat 40, Lovasz Antal 60, Steoler Antal Zombor 40, Gácsi M. Zombor 40, Farkas János 20, Richter Fülöp 30, Gyogy Antal 20, Stein Ferencz 50, Szobonya József 20 krt.

* **Az akadémia vagyona.** A magyar tudományos akadémia vagyona 1897. december 31-én a következő: 1.606.412 forint értékű papírban, az akadémia palotáján, a könyvtár és a könyvtraktár értéke 1.000.000 forint 108.874 forintnyi alapítvány, 92.254 forint különböző követelés, összesen 2.807.541 forint. A passzívaa 194.243 forin., vagyis a tiszta vagyon 2.613.297 forint. Az 1898. évi költségvetés 170.965 forint bevételt és 169.429 forint kiadást tüntet föl, melyből 31.039 forint személyi kiadásokra esik.

* **Jég-ünnepély Paltoson.** A szabadtai »Sport« egylet néhány tagja január 30-án vasárnap d. u. a palicsi tó jegén »korsolya-ünnepélyt« rendezett beléptidij mellett. A jégburkotata egy kissé meglazult ugyan, de azért a nattrabak mégis neki iramodtak s az onkentes tüzelő zenekar hangjai mell t vígan korecsolyáztak.

* **Tisztujtítás.** A hezdani ízr. hitközség tisztújító közgyűléset január hó 26-án tartotta meg. Ezen alkalmommal Loschicz Lajos eddigi elnök, a hitközség körüli szerzett érdemeire való tekintettel újból egyhangulag elnökké választottat, mely tiszttat már 6 éven át viselte. Aelnök Guttman Károly, pénztárnok Ripp Vilmos (10-ik éve) lett. A képviselőtestület tagjaiva megválasztattak: Bachrach Lajos, Losicz Sándor, Heim Simon, Neumann Jakob, Klein Mór, Loschicz A. Mór, Bachrach Henrik, Schmid Vilmos. Az iskolászek elnöke dr. Goldschmidt Dezső közlészki orvos lett, aki a tisztséget már 11 éva viseli; a többi iskolászeki tagok: Klein Mór, Steiner Miksa, Loshitz Alajos, Bachrach Lajos.

* **Meghívó.** A »Bogojevai Polgári Olvasókör« folyó évi február hó 16-án (szerdán) saját könyvtára javára a »Központi Vendéglo« termeiben zártkörű táncvigalmi közgyonyorséget rendez. Kezde 7 1/2 órakor. Vacsora 10 kr. Felüljitések köszönettel nyugtáztatnak.

* **Meghívó.** A »kulai sport-egylet« 1898. évi február hó 19-én a Gerber-féle vendéglo helyiségeiben a pétervárdi 70-ik gyalogezred zenekarának közreműködése mellett saját pénztára javára, zártkörű tánc-es-

tély rendez, melyre t. czimet és b. család-
jiztiszelettel meghívja a rendezőség. Be-
leptidij személyenkint 1 fut. Kezdeté este 8
orakor.

* **Halálos versenyfutás.** Kulai
tudósítónk írja: Két kis iskolagyermeket a
m. hó 30-an szülőik valami irással kiküldtek
a verhasi határban fekvő szállásra, amit a
fiúk szépen elvégezve, úgy déli fél 12 ora tájban
haza fele ballagtak. Hogy utjuk rövidebb le-
gyen, a Ferenczsatorna partján igyekeztek
hazafelé; de amint a kulai határhoz értek, a hol
a csatorna nagyobb kanyarulatot tesz, a déli
harangszó ütődött a füleikhez. A gyermekek
gyorsabb menésre sarkalltak egymást, mire
a nagyobbik azt indítványozta, hogy vagja-
nak keresztül a kanalon, amelyet még me-
glehetősen jégkéreg borított. A kisebbik, a kis
Tabori gyerek, ezen merész vállalkozással
lebeszélte igyekezett társát; de a kis
S z ú c s Gergely kulai napszámos 9 éves fia
nem hallgatott rá, hanem neki vágott a cse-
atornának és a közepén szerencsésen el is ju-
tott. Itt azonban egyet roppant alatta a jég
és a fiú következő pillanatban a vízbe zuhan-
t. Lelekjelenített azonban a veszedelmes pillan-
atban sem vesztette el, két karjával a körül-
ötte levő jégen fontartotta magát és társa-
vak segítségért kiabált. A kis Tabori akinek
gelenlétlen egy kis palczika volt a kezében,
lyorsan társa segítségére sietett és oda nyuj-
totta neki a palczát amit a vízen lévő mo-
hón elkapott, csak hogy a mentő is sokkal
gyöngébb volt sem hogy fáradozásait siker
koronázhatta volna. Egy darabig hat csak
tartotta szegény a palcza végét de aztán —
valószínűleg a hidegség miatt — ereje lan-
kad s kicsuszott az egyetlen mentő eszköz
is a kezéből. A kis S s ú c s Gergely pedig a
következő pillanatban már a víz alá me-
rült. Mondják, hogy mikor néhány óra múlva
a szerencsétlen kis fiú holttestét a vízből ki-
buzták, még mindig görcsösen tartotta a kis
palczát.

Színház.

Szerdén február 2-án He-
gyiperettjéit Pepitát ját-
s z o t t á k. Az előadás így-amúgy, köz-
zéség itt-ott volt. Ugyanezt mondhat-
juk a csütörtöki előadásról, a mikor is a
Piros gyögyillárist játszották.

Pénteken február 4-én Su-
dermann szinadraját a Pilla-
n g o s a t á t játszották. Nem szapo-
riújuk azoknak a számát, a kik hasmánt
csuszálnak az elismert régi tekintélyek
előtt és mélyesges hódolatuk legjellegzőbb
kifejezésének azt tartják, ha minden más
istenséget sárba tiprának, de azok mellé
se szeretünk sorakozni, a kik mindenik
új íróban, a kit a hír többé kevésbé szá-
nyára veszen, mindjárt egy új messiást
látnak. Megmondtuk már ezen a helyen
véleményünket Sudermannról és igazán
rosszul esik, hogy az annak idején első-
rölt jó oldalalából ebben a darabban alig
találunk valamit. Ha annyit említünk,
hogy meglehetősen látó szemmel figyelt
életet fest a pillangócsatában, elmondot-
tunk minden jót erről a szindarabról.
Eleinte csak törték a fejünket úgy két
félvonáson keresztül, hogy mit is akarhat
ott egyik másik szereplő és azt hittük,
hogy a szerző ügyesen titkolja az ő kár-
tyáit még kíváncsiak voltunk, de mikor
a vége felé kintt, hogy nincs a kezé-
ben egyetlen egy ültő sem, bizony avval
meggyőződéssel távoztunk, hogy ezt a
játsmát el kellett vezetnie; mert ször-
nyen ügyetlenül játszott.

Hogy mégis akadnak olyanok, a kik
dicsérik ezt a darabot, azon egy cseppet
sem esudálkozunk, mert tudjuk, hogy so-
kan vannak abból a hadból, mely mindent
dicsér, a mit meg nem ért.

Az előadás fénypontja, Palágyi és
Daróczy Ilka éneke volt. Ez a pikáns új-

donság mindenkinek tetszett. Bessenyei
megette azt, hogy a szerző által feladott
rétuszt nagy igyekezettel iparkodott meg-
fejteni, jó maszknak jól alakított. Ő kül-
önösen, de többiek együttvéve és egyen-
ként sem tehettek róla, hogy az unalom
ölomsulyával nehezedett a közönségre.
Majmuna tündér köszönettel tartozik Su-
dermannnak ezért a libatitóiért, de mi nem
kívánunk belőle többször.

Kabos.

Különfélék.

(Azok itélete szerint melyeknek, saját
használatát után a tapasztalat részükön
van, ültő-, gége és egyéb húrútoknál,
még előrelátdott eseteknél is, a Hoff
János-féle malaktikvont a legáltalósabb
szernek ismerik el. Ezen, az egész világ-
ban ismeretessé vált feitalálónak a szere-
még más bajknál is igen alkalmas, p. o.
gyermekek lélektöbbségeinél, úgymint
görvély és vörheny-bajknál. (Gyár: Wien
I. Graben Bräunerstrasse 8.) (5.)

(A Ferencz József keserűvíz a leg-
erősebb hatású s egyidejűleg az egyedüli
kellemes ízű keserűvíz. Hatása minden
kellemetlen mellékhatást s nehézség nél-
kül megy végebe, mely körülmények nagy-
ban hozzájárultak ahhoz, hogy általá-
osan kedvelté válják. A Ferencz József
keserűvizet orvosi kapacitások különösen
ajánlják.

Közgazdaság.

Minden oly kérdés, mely az agrár
viszonyokat érinti, ma actualis lévén, he-
lyén valónak tartjuk különösen gazdasági
gépiparunkkal is foglalkozni, mert ezen
iparág fejlődése egyszersmint culturalis
fejlődésünket is jelenti. Hogy pedig a gas-
dasági gépipar hazánkban, csak az utó-
bi 10 évre visszapillantva, csakugyan
óriási fejlődésnek indult, elég ha rá-
utalunk hazai gépgyáraink virágzá-
sára, melyek közül az Első Magyar
Gazdasági Gépgyár Részvény Társulat
gyártelepét, mint olyant, mely kizárólag
gazdasági gépek gyártásával foglalkozik
és a gazdálkodáshoz szükséges összes gas-
dasági gépeket gyártja, már annál is inkább
első sorban kell megemlítenünk, mert ezen
gépgyár technikai berendezése és nagy
kiterjedésénél fogva nem csak gépiparunk
terén képez fontos tényezőt, hanem keres-
kedelmünk emeléséhez is nagyban hozzájár-
ul. E gyárat, melylyel bővebben kívánunk
foglalkozni, 1882-ben tehát gépiparunk
stagnatiója idején svájci vállalkozók al-
apították, míg 1889-ben, mikor a vállalko-
zási kedv nálunk is élénkebb lett, ipari
és kereskedelmi életünk kitünőségeiből
alakított részvénytársaság vette át a gyár-
telepet, melynek vezetéseben ez időtől
kezdve igaz magyar kereskedői szellem
és a magyar gazdalközönség bizalmának
megnyerése iránti törekvés nyilvánul.
Ezen üzleti intencionknak köszönhető
azután, hogy a magyar gazdalközönség e
vállalatot teljes bizalmával ajándékozta
meg, és a kereslet gazdasági gépekben
oly arányokat öltött, hogy a gyártelephez
tartozó mintegy 6500 □-ölnyi telket tel-
jesen beépítve, a gyár üzelmességét te-
temesen emelni kellett. De kiváló ered-
ményeket tudott a vállalat felmutatni
különösen gőzköcsplögépeivel, melyeket az
ország legtekintélyesebb gazdasági egye-
sületeinek ellenőrzése mellett, többek kö-
zött a győrvédeki és debreczeni gazdasági
egyesületek területein, nyilvánosan be-
mutatva, kitüntető elismerésben részesült.
A vállalat iránti bizalmat és gőzgépei-
nek keresetségét különben legfényesebben
igazolja azonn tény, hogy a gyár aránylag
rövid fennállása alatt az ezredik gőzcsép-

lőkészletet hozza a f. évben forgalomba
mely alkalomból, mint értesülünk, nagy-
szabású munkásünnepélyt rendez, mely-
ránt szakkörökben már is élénk érdeklődés
mutatkozik. Örvedetes jelenségnek tartjuk
gépiparunknak ily eminus virágzását és
ha figyelembe vesszük, hogy az ipari élet ál-
talanban hazánkban csak a kiegyezés utá-
ni időben kezdett ébredeni, büszkéek aj-
hetünk azon óriási eredményre, melyet ily
rövid időben is elérni képesek voltunk.

Csarnok.

Kurta szoknya.

Fiatal, nőten koromban történt. Egy
alkalommal, Kóta Laci, legbizalmasabb
barátim egyike felszólított, hogy ne jár-
jak vendéglői kosztra, feleségre ugyanannyi-
ért, sőt kevesebb pénzért is főz. Csak ket-
ten vannak, elfőretek én ott.

Szívesen rá állottam. Miért ne?
Nem mintha valami bűnös gondolat
villant volna meg. A világrét sem.

Nincs megbocsáthatlanabb előttem,
mint mások családi boldogságának lelket-
len lerombolása. De határozottan előnyös-
en tartottam az ajánlat elfogadását, an-
nál is inkább, mert az ellenvetéssel tán
meg is sértettem volna barátomat, akinek
pedig igazán mondhatom, sok mindent
köszönhetek.

A köztűnk eddig is fennálló baráti
kötéklet ezután még szorosabba fűződött.
Együtt jártunk, együtt keltünk. Alig tud-
tunk csak kevés időre is elmaradni egy-
mástól.

Életviszonyaim nem engedték ugyan
meg, hogy az udvarlász szép mezőiségre
kirandulásokat tegyek s hogy holmi „don-
juan”-ná képezzem ki magam, azért nem
jűdek meg egy asszonytól és úgy láttam
mindjárt, hogy Kótáné maga is örült fér-
je ötletének, s egy jó ebéd után megszól-
lított.

Ott ült vellem szemközt. Férje mel-
lette, balra. Jobbról pedig Mariska, a szom-
szédiban lakó nyugalmazott vasutas alig
tízhat éves kurta szoknyás leánya. Mert
már ekkor ő is itti volt, a kis szomszédi
jövendő.

— Miért nem nősül már meg Erdőssy
ur? Igy támadott meg engem az asszony.

Fűresa sajátáguk ez a férjes nőknak,
sőt még a nős férjeknek is szüntelen háza-
sítanak az emberfiát és legtöbbször ök ma-
guk is bánják, hogy megeselekédtek ezt a
sablonszerű dolgot.

— Különös asszonyom, hogy még ke-
gyed is kérdezi ezt tőlem.

— Nos, mit talál abban különösnek?

— Csak azt akartam mondani, hogy
kegyed már jól ismer engem. En nem va-
gyok képes mást beszélni, mint amit gon-
dolk, nem tudok lelkesedni ott a hol nincs
miért. Talán nincs is bennem képesség a
hódításra. Iszen ha kíválszattommal
komolyan kikezdek — mint hogy másként
nem is tudnék, — s bevallom, hogy szer-
etem és feleségül óhajtom, kimevet, ott
hagy a faképnél és azt hiszi, nincs elég
vágott dolhányom.

Mikor ennek a véletlenül kerekre kiala-
kult díkezőnek a végére jutottam, siettem
megbámulni magam. Ugyan ugyan Pistát!
Te vagy, te? Hisz ha ilyen demosthenesi vir-
tútlásokat csapsz még többet is, itt a
helyzetben rádolvassak, hogy vizet pródi-
kálsz és bort iszol. Az igazat megvallva,
nem is hittem volna, hogy nőkel szem-
benemcsak hallgatni és bámulni, de
több szótágokból álló mondatokat, egybe-
fűzve el is tudjak mondani. És pedig
ilyen hévvel. Ez volt a legelső. Szinte
rajta kaptam önmagamat. Szégtűztem,
nem-e vágják rögtön az arcomba: Ön az?

Őn nem tud mást beszélni, mint amit gondolt?

Kóta barátom helyeslőleg bólogatott, széken előre s hátra himbálva magát és nagy füstgomolyokat fűjt a levegőbe. Ne-jének eláll a szemé-szája, nem szólit egy kukkot sem, de arczáról határozottan leolvastam: Mégis csak érdekes fiatal ember ez a mi kosztusom. Mariska kisaszony meg éppen úgy bámult reám, mint valami csodaemberre, amilyen nines több a földkeréken. Igen ez a hős voltam én itten.

Azonban rá se hederitettem . . . Pláne erre kurta szoknyásra. Ósmerem már az ilyen kis libákat. Ha le ugranánk kedvükért az Eiffel-torony tetejéről, akkor bizonyosan azt óhajtanák bájós selypítés-sel: „No most meg ugorjon oda fel.”

Nem is vártam ellenvetést, hanem Kóta barátommal elmentünk a hivatalba.

Másnap már elébem jött Kótáné:

— Tudja mi az ujság?

Kótává közelebb jött hozzám:

— Tudja, hogy Mariska szerelmes magába?

Majd hanyatt vágódtam. Soha ilyet többször! Szerettem volna cigánykereket hányni, s eljárni a rókatáncot, futkosni össze-vissza, mint akinek a bolondériája beütött.

— Szerelmes?! . . . Már hogy a manóba is tudnám én ezt.

— Menjen maga bandzsi, még azt sem? — tört ki Kótáné, s tenyerével a homlokomat megbökte. Szép lány ám és még hozzá, náluk van ismit aprítani a tejbe.

— Hiszen jó, jó, de ez a lehetetlenség-gel határos! . . .

— Pedig úgy van. Észrevettem. Maga is majd megtudja, maga, maga leánybolondító . . .

Nemsokára jött Mariska. Kótáné bement vele a mellékszobába, mintha valami dolga volna ott, nekem pedig intett, hogy figyeljek.

A következő dialógot vehettem ki — Na, Mariska, mikor volt maguknál a gyakornok ur?

— Az a gyerek? Hisz gyerek az még! Hm, egy csöpp, egy szál bajusza sincs. Kell is nekem.

Itt egyet sodorítottam hetyke bajuszom. Beh jó, hogy nekem van. Szivem még hangosabban dobogott, de igyekeztem tovább hallgatni.

— Nem gyerek az a földbirtokos, aki mindig a papával társalog?

— Reke bácsi, Reke bácsi! kacagott a leány és kezdte utánozni a Reke bácsit rekedtes orrhangon, köhécselve: „Bajos bubácska, ha megengedne, hogy lánggal égő forró szivemet kis lábai elé tehessem” . . . Jaj Kóta néni, ki nem állhatom azt az embert.

— Hát ő? kérdezte tovább Kótáné

— Kicsoda „ő”?

— Hát Erdőssy ur . . .

— A lány elmosolyodott, aztán összecsucsorította aje ajakát, mintha durcászkodna, de szemei ragyogtak:

— Oh Kóta néni, ne faggasson már mindig!

Kiszaladt és elrepült haza.

Amnyi bizonyos, hogy különösen, mikor én itt voltam, Mariska is mindig itt volt e barátai házában ezután.

Egy vasárnap délután ott maradtam. Kóta barátom elment hazulról, hisz mindig van valami különös dolgot a nős embereknek. Kótáné nem tudom, volt-e végezni valója, de szintén kiment, s mi kettesekén maradtunk.

Lehet hogy nem egész helyén való dolog volt ez így, de hisz sokszor éppen az illik ami különben nem „illik.” Aztán meg, ugyan kinek jutott volna eszébe ilyenkor Censor okoskodásait elemezni? Dehogy, dehogyan! Azon voltam, hogy miképp lehetne valami okosat, valami szellemeset, valami nagyon szépet mondani. De őh én

málé Miska, bármint erőlködtem, egyetlen egy „kukka”, egyetlen egy „hakk” nem jött a nyelvemre. Ez mégis bosszantó. Épp most hagy eszerben minden tudományom. És már többször jártam így.

Egy hangot ki nem ejtve ültem az asztal mellett. Nézegettem a szépirodalmi lap képes oldalait; pedig nem az volt mindenek fölött a legérdekesebb. Mariska pedig, mintha csak átlátott volna, az ajtón, a falon, a szertint közeledett jobban jobban, általa rögtönzött különféle ürügyek alatt, amint Kótáné mindaddig távolabb messzebb volt attól, hogy az ajtót ránk nyithassa. Sőt mikor észrevette, hogy a háziasszony kiment az udvarra, az utcára igyekszik, odajött mellém és segítette a lapokat forgatni, miközben egyszerű csak egy eszokolózó szerelmospárt ábrázoló kép került elő.

A képen mindketten megpillantottuk, de a további fordításról mindgyökünk megfeledkezett.

Én Mariskára bámoltam, ő engem nézett.

Ő elpirult, s én azt hittem hogy meghalok rögtön. Szivem, mellem esontjaival együtt ki akart repülni.

Közelebb léptem hozzá. Még mindig reám nézett. Szemeinek tüze szinte égett, arca lügvörös volt, ajka remegett. Nem tudtam, mit csinálok. Hozzá rohantam, megéletem és az első csók nem egészen sikerült.

Azt hiszem, minden lány úgy van vele. Ohajtja eped imárottjának első csókjáért, de a végső pillanat bar nem érez magában erőt, annak perzselő hevét kiállani. Ő akarná, az édes kis szegény, de a megtámadott szerelmes az első merénylőre védekezik.

Igy kell, hogy legyen.

Mariska legalább ilyen volt, az utolsó pillanatban arczát elfordította s ajaka helyett fülecskjét csókolta meg, amit pedig sem ő nem kívánt, sem én nem akartam.

A kudarcz lehűtött. Miért is vagyok olyan ügyetlen. Vagy legalább ne kezdem volna semmit. Restelkedve hullottam vissza helyemre.

A leány szánakozólag tekintett reám. Ugy látszott, ő magát okolja s igyekezett a hibát pótolni, mert mintha az előbbi kép után nyulna, megboltolt és odaesett mellem a díványra.

— Mit tettem?

Megesókoltem tizszer, huszszor, százszor s mikor talán a százegyedik esattant el, — kint léptek mesze hallatszott. Mariska, mint egy megriadt özike ugrott ki karjaim közül. Egy lápot kaptam fel s annak hasábjai közé temekteztem. Ő a tükörhöz szaladt, a homlokára bomlott hajfürtöket visszaszitotta. Aztán a ruháját nézte körül. E pillanatban lépett be a nesz okozója.

Kótáné volt.

Mosolyogva nézett körül. Talán észre is vett valamit.

Én nem tudtam, hova legyek. Szokatlan hőség ütött ki rajtam. Azt hittem, rögtön megsülök.

Mariska egész másként volt. Ő bámulatos gyorsasággal feltalálta magát, mint Eva leányai ilyen alkalommal legtöbbször. Mintha csak gondolatában sem lett volna soha semmi, mint toalettjei meg a varróéjé, eszokolni való naivsággal szólt meg:

— Kóta néni kérem, ugy-e kurta már nekem ez a szoknya? . . .

Vad Ász.

Irodalom, művészet.

— *Magyar Könyvtár.* — Olesó Shakespeare Uj füzetek. — A Lampel-féle könyvkiadóczeg új vállalata, a „Magyar Könyvtár”, mely jó és olcsó könyvek ter-

jesztését tüzte ki ezúlv, pár hónap alatt kedves ismerősévé vált a magyar olvasóközönségnek. Mindenki örömmel támogatja nemzeti kultur-hivatásának betöltésében, s a hasonló fajta idegen nyelvű vállalatok már is kénytelenek lassan-lassan a Magyar Könyvtár sárga füzetei elől visszavonulni.

Most jelent meg az új vállalat harmadik sorozata, öt füzet, a 17. számtól a 22. ig. Van ezek között a füzetek között egy, a 20—21. szám, a melyre első sorban felhívjuk olvasóink figyelmét: s ez a „Szentivánéji álom”, melyet Arany János remek fordításában nyújt a vállalat. Ez a füzet a Magyar Könyvtár programjának legmerészebb pontját viszi egy hatalmas lépéssel közelebb a megvalósítás felé, s a magyar irodalom minden igaz barátjának őszinte örömet okoz. A „Magyar Könyvtár” ugyanis felvette programjába azt is, hogy egy teljes Shakespeare-errel és egy teljes Moliérrel fogja irodalmunkat gazdagítani. Van ugyan már egy teljes Shakespeareünk, a mely a Kisfaludy-társaság kiadásában jelent meg, de ennek a Shakespearenek ba a fordítás kisebb nagyobb tökéletlenségeitől el tekintünk, legnagyobb hibája az, hogy az előbb kiadásban elfogyott, díszes kiadásának ára pedig egész kis vagyon.

A Magyar Könyvtár Shakespeare leg-több darabját elsőrangú fordítóinkkal külön a vállalat számára újra fordíttatja. Arany János fordításait azonban, a Szentivánéji Álom, Hamletet és János Királyt, valóban vakmerőség volna újra fordíttatni Shakespeare átültetésének művészi feladatát nyelvünk legnagyobb mesterénél, Aránynál jobban nem egyhamar volna képes bárki is megoldani. Nagyon is érthető s nagyon is dicséretre méltó tehát, hogy a Magyar Könyvtár kiadója nem kimélte az áldozatokat a végből, hogy az Arany-fordításokat a vállalat számára megszerezze, s az ígért új Shakespeare-er legméltóbban Arany fordításaival kezdje meg. Ez meg is történt, s reméljük, hogy Shakespeare, e szép olcsó kiadásban, minden irodalmi műveltségű hazafi meg fogja szerzeni, s a britt óriás fényes diadallal fogja bejárni hazánkat.

Méltón csatlakoznak azonban a „Szentivánéji álomhoz” az új sorozat többi füzetei is. A 19. füzet Kisfaludy Károly válogott költeményeit tartalmazza, Binoczi József rendezésében, a ki tartalmas irodalmi bevezetést is irt a költemények elé. Reméljük, hogy e füzet a „Kérők”-kel együtt, a mely a Magyar Könyvtár 5. füzeté, csak bevezetése Kisfaludy Károly műveinek, s idővel az új vállalat füzeivel egy teljes Kisfaludyra fogunk szert tenni. Bánóczy irt szép bevezetést a 22. füzet elé is, a mely Kármán „Fanny Hagymányai”,-t, megújuló irodalmunkat ezt a legbecesebb emlékétt, tartalmazza. A 17. számú füzetnek a címe: „Francia elbeszélők tára” s tartalma egy csomó jeles francia novella, a modern francia irodalom elsőrangú íróitól Ambrus Zoltán kitünő magyarításában. A „Francia Elbeszélők Tára” az „Olasz Elbeszélők Tára”-nak párja (13. füzet) s úgy mint az, folytatódni fog, állandó szellemi érintkezést hozva létre a modern francia és olasz irodalom és a magyar olvasó közönség között.

A 18. füzet Roveta-nak az olasz állam nagy díjjal koszoruzott határos drámáját közli „A becselenc”-et, Radó Antalnak, a M. K. szerkesztőjének kiváló fordításában. Ezt a drámát a budapesti Vígyszínház nagy hatással adta és adja folytonosan, s valóban küszönnel fogadjuk a „Magyar Könyvtár”-tól, hogy az olvasó közönség számára is hozzáférhetővé tette. Az új sorozat, melynek minden száma a legnagyobb érdeklődésre érdemes, a már ismerős 15 kros sárga borítóku kis füzetekben jelent meg, tiszta szép-

nyomással, jó papírossal s minden könyvárus utján megszerezhető.

Hallatlan! olcsó szépirodalmi lapra hívjuk fel kedves olvasóink figyelmét... Képes Családi Lapok című illusztrált szépirodalmi hetilap. Igazi kincse ez a lap tulajdonosának regényei, elbeszélései kritikái és ismeretterjesztő cikkei...

Felcélós szerkesztő: Dr. Alföldy Árpád köz- és váltó-üggyvéd. Kiadó-lap-tulajdonos: Oblát Károly.

Eugen herceg szobor sorsjegyek Huzás márpénteken Főnyeremény 75.000 korona érték Sorsjegyeket 50 kr-ával ajáán: Heindlhofer R., Lugomarszky Plato, Nikolits Istvan, Zombor.

Alapítotott 863. Világhírű sajtóképzőművész kiöntött TRIMMEL J. N. Bécsben, VII/8. Kasz s rassa 47. Nagy raktár mindennemű hangszerekben...

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp. Ez az hírneves báziszer ellenáll az idő megpróbáltatásnak...

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a hír a mennyiben ma már sok nemes és vadonoz csemetét szállít Horvát-, Szlavón-

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája Czepléden. !! Tessék árjegyzéket kérni !!

Mauthner-féle magvak. Vétel kezdő: Augusztus és szeptember. Ültetés távolság: 15-20 cm. Talaj minőségére nem trágyszott.

A Mauthner-féle hírneves konyhakerti- és virágmagvak zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett medve-védjeggyel...

A bélyegtörvény 209. §. 2. p. al. bélyegmentes.

A legjobb és legolcsóbb sorsjegy.

A Tisza Kálmán, br. Bánffy Dezső, gr. Tisza Lajos, br. Vay Béla, és gr. Degenfeld József urak

védnöksége alatt kibocsátott

Kolozsvári

szeretetház

sorsjegye,

mely áll 4 főnyereményből 57.000 koronára értékben, továbbá

3996 nyereményből 103.000 koronára értékben,

összesen

4000 nyereményből 160.000 koronára értékben.

A legkisebb nyeremény mind a két húzásnál 10 koronára.

I. húzás 1898. február hó 10-én.

II. húzás 1898. április hó 10-én.

Mind a két húzásra érvényes sorsjegy ára

csak 2 korona.

Kaphatók:

a rendező bizottságnál Kolozsvártt,

továbbá minden sorsjegyelárusító helyen.

KLYTHIA

A BŐR
APOLÁSÁRA

Az arcbőr szépítése és finomítása.

RIZSPOR.

Legelegansabb toillette-, bal- és szalon puder fehér, rózsaszín vagy sarga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elsmerő levelek a legjobb köröktől minden dobozhoz mellékelve.

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toillette-, szappan és illatszergyár.

Bécs I. Wollzeile 3. sz.

Egy doboz ára 1 rt.

20 kr. elküldés utánvétel-vagy az összeg előleges beküldése után.

Kapható: a legtöbb illatszert-, drogu- és gyógyszerárakban

valamint Zomborban: Engel Mór, Weidinger A. és S. és

Teltsch Gáspár kereskedőnél.

A benson-féle tapasz

következő betegségeknél és bántalmaknál használatba állandó sikerrel: esőfájás, idegfájdalom, helybeli ésűz, hátszagatás, hátygöngyesség hátgerinez bántalmak, hörghurut, asthama, megrándulások, idegbántalmak, az izületek bénasága stb. A hatás hamulatós, közvetlen és tartó.

1 darab ára 60 kr., a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 75 kr.

Főraktár: Gyógyszertár a »Nador»-hoz

Budapest, VI., Váci-kéret 17.

Kapható Zomborban Swarc Emil gyógyszerész urnál. (C.)

Suchard-chocoládé és kakao.

Eőfordult tevedések kikerülése végett, a nagyérdemű közönség arra figyelmeztetik, hogy

Suchard Ph.

az úgynevezett

töredék chocoládét

sem nem gyártja, sem a forgalomba nem hozza. **A Suchard Ph.-féle chocoládék csakis tisztán és — mint ismeretes — csak Staniol-csomagolásban a gyári jelvénynyel és aláírással ellátva, szállittatik.**

Ház bér beadás.

A néh. Lusztig Jakob-féle ház (Zarándok-utca 105. sz.), mely 2 utca, 4 udvari szoba és a szükséges mellékhelyiségekből áll, **f. évi május hó 1-jétől bérbeadandó.** Evi bér s egyéb föltételek megtudhatók e lap kiadóhivatalában.

MINDEN KÖHÖGÉST,

ép úgy, mint a légeső, gége és tüdő hurutos megbetegedéseit, valaminta lélegzési nehezégeket, s a mellszűkítést, asztmát, elnyálkásodást, számr és gőresés köhögést, rekedtséget, nyálkaingert a nyakban — kezdődő gumőkört leggyorsabban és legjobban lehet eloszlatni az éreken át bevált, orvosi rendelet szerint készített és az orvosoktól ajánlott **Szt. György-theádról**, melynek csomagja 50 kr. és a hozzá tartozó Szt. György hurutpor doboza 50 kr. a pontos orvosi utasításal együtt. Az eredmény már néhány nap múlva látható. Ket oszagnál kevesebbet nem küldünk.

Póstan való küldésnél 20 kral több és magolás és fuvarvételért — (portó nélkül). Minden megrendelés a **Szt. György gyógyiárba** Bécsben, V/2 Wimmergasse 33. sz. int. zendő.

Rivánatos az őszeg előleges beküldése postautalványon.

Kerjük, ezt a hirdetést tessék kivágni és eltenni!

Specialista
és sérülőkötőkben?

Alapítva 1878.
Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom!
Kitüntetve Brüsszel 1893.
aranyéremmel és díszokmányal.
Keleti-féle sérülőkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtekélyesebb ezen nemben, nem esuszik, nem gyakorol kellemtelen benyomást és áltávolítja ezélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérülőkötő hiányait.

Keleti-féle gum

mi -sérülőkötő idom

háté polottárá, szarvasbőrvedővel és biztonsági övvel
Arak: egyoldala 6 frt
kétoldala 12 frt

Készülnek ezenkívül: mflábak, műkezek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopédiai tűzők, haskóid, gőresérhártyák és mindenféle gummiárak.

Megrendeléseket pontosan és díscréten eszközözl

KELETI J.

orvosi-, sebészeti, mű- és kötszer-gyáros

BUDAPESTEN,

IV., Koronaherczeg-utca 17.

Sebészeti műszergyár:

IV., Rostély-utca 15.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve

D'WAGNER ÉS TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETÉTI TÁRSASÁG

BUDAPEST
IX. TINODY-UTCA 3
(a Széllal malom mögött.)

FOLYÉKONY SZENSÁK
KÉPES ÁRJEYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

SZIKVIZGYÁRAK
BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.

SŐR ÉS BORKIMÉRŐ
KÉSZÜLEKEK.

FÉMONTÓDE
ELEKTRO-GALVANIKUS
FÉMMEZELÉSI
INTEZET.

99% ón és lótv. batárisión